

Abstrakt

Disertační práce se zaměřuje na skupinu božstev se slunečními aspekty v období Staré říše (ca. 2592–2118⁺²⁵ př. n. l.). Pro účely této studie bylo zvoleno pět bohů: Atum, Šu, Cheprer, Nefertum a Veneg. Důvod, proč byla vybrána tato skupina božstev, spočívá v tom, že byli spojeni se slunečním cyklem a světlem (Atum s večerním a Cheprer s ranním sluncem, Šu), případně s květinami (Nefertum s leknínem a Veneg s tzv. rostlinou *wng*). Někteří z těchto bohů byli součástí tzv. héliopolské kosmogonie a kosmologie. V předkládané práci jsou analyzovány různé staroříšské prameny (Texty pyramid, výzdoba hrobek a pohřební výbava se zvláštním zřetelem na domény a obětní formule, dále panovnická jména a epiteta, vlastní jména, královské anály a administrativní dokumenty, konkrétně pečete a jejich otisky, papyry z Wádí el-Džarf, Gebélénu a Abúsíru, tituly). Pozornost je věnována tomu, v jakých dokumentech se uvedená božstva vyskytují. Na základě tohoto zkoumání jsou určeny jejich vazby ke slunci, sluneční aspekty, také role a funkce, ve kterých se vyskytují, a v neposlední řadě vztahy k ostatním bohům. Dalšími výzkumnými otázkami je, v kterých vrstvách staroegyptské společnosti se tato božstva objevují a na jakých místech byla uctívána, jestli se jednalo pouze o Héliopoli a její okolí nebo zda existovaly jiné svatyně, které by jim byly zasvěceny. Kromě těchto analýz obsahuje disertační práce tři exkurzy. První z nich se věnuje jednomu říkání Textů pyramid, tzv. Kanibalskému hymnu, kde lze vysledovat silný vliv slunečního náboženství. Další se zabývá možnou identifikací takzvané rostliny *wng*. Třetí text prezentuje několik myšlenek ohledně problematiky počátků staroegyptských náboženských představ spojených se sluncem.

Klíčová slova

bůh; slunce; aspekt; Atum; Šu; Cheprer; Nefertum; Veneg; Stará říše; Texty pyramid; výzdoba hrobek; vlastní jména; administrativní prameny